

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор

Національного університету

«Одеська юридична академія»

Олег ТОДОЩАК

протокол засідання Приймальної комісії

№ 3 від 28 березня 2025 р.

ПРОГРАМА

фахового іспиту

зі спеціальності С4 «Психологія»

Одеса – 2025

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Фаховий іспит з «Теорії та історії психології» – форма вступного випробування, яка передбачає очне або дистанційне оцінювання підготовленості (оцінювання знань, умінь та навичок) вступників для здобуття ступеня вищої освіти за спеціальністю С4 «Психологія». За результатами фахового іспиту виставляється оцінка за шкалою 100-200 балів або ухвалюється рішення про негативну оцінку вступника («незадовільно»).

Фаховий іспит з «Теорії та історії психології» проводиться у формі тестування.

Допуск вступників до фахового іспиту здійснюється за умови наявності документа, який засвідчує особу (зокрема з використанням Дії). У разі неможливості ідентифікації вступника фаховий іспит проводитись не може.

Фаховий іспит проводиться згідно з графіком, складеним приймальною комісією.

Під час фахового іспиту не дозволяється порушувати тишу, спілкуватися з іншими вступниками, користуватися електронними, друкованими, рукописними інформаційними джерелами.

Вступники, які не з'явилися на фаховий іспит без поважних причин у визначений час, до участі у подальших випробуваннях та в конкурсі не допускаються.

Перескладання фахового іспиту не дозволяється.

Середовищем для проведення фахового іспиту в дистанційному форматі (за рішенням закладу освіти; для осіб, які зареєстровані та перебувають на тимчасово окупованій території – за зверненням вступника) є сервіс Zoom. Приймальною комісією надається Веб-посилання для доступу, інформація про час та вимоги проведення співбесіди в дистанційному форматі.

Вступники мають самостійно заздалегідь забезпечити технічну можливість приєднатися до фахового іспиту, виконати ряд вимог, які дадуть можливість ідентифікувати його та дотримання ним доброчесності:

- в приміщенні під час проходження фахового іспиту крім вступника не повинно бути інших осіб;
- перед початком фахового іспиту вступник через вебкамеру демонструє приміщення членам комісії та ідентифікує себе на підставі документа (одного з документів), що посвідчує особу.
- забороняється користуватись електронними приладами, підручниками. Весь час вступник повинен дивитися в напрямку відеокамери. Напрямок камери повинен бути налаштований таким чином, щоб було видно також робоче місце вступника. Мікрофон вступника також має бути постійно ввімкнений.

Вступники, які не можуть забезпечити виконання вимог до умов проведення фахового іспиту в дистанційному форматі, не допускаються до його проходження.

Вимоги до знань та умінь

Під час вступного випробування вступник повинен виявити знання:

- об'єкту і предмету психології, її методу, структури, функцій та зв'язку з іншими науками;
- історії формування психології як науки і навчальної дисципліни (витоки психологічного знання, виникнення й розвиток психології як науки в світі та Україні);
- основних психологічних понять і категорій;
- спеціальних і прикладних психологічних теорій і підходів;

В цілому, вступники повинні продемонструвати не лише знання базових теоретичних і методологічних основ теорії та історії психології, а й довести обізнаність практичними методами психології

Програма передбачає визначення рівня засвоєння знань, сформованості умінь та навичок з теоретичної та прикладної психології й побудована із урахуванням основних тем загальної психології, історії психології та психології особистості.

ТЕМАТИЧНИЙ ВИКЛАД ЗМІСТУ

Загальна психологія

Взаємозв'язок між фізіологічними і психічними процесами. Сучасні психологічні концепції особистості. Психологічна концепція діяльності. Засади міжособистісних стосунків. Особливості психічних пізнавальних, емоційних, вольових процесів. Індивідуально-типологічні властивості особистості. Основні типи інтерпретацій психологічної реальності. Основні проблеми психології на різних етапах формування психологічної науки. Основні методологічні принципи та підходи.

Основні методи психологічних досліджень. Зв'язки психології з іншими науками. Принципи побудови психологічних досліджень. Методи організації досліджень (лонгitudний, порівняльний). Етапи проведення психологічного дослідження. Методи збору фактичного матеріалу: спостереження, експеримент, бесіда (інтерв'ю), метод вивчення продуктів діяльності, анкетування, психологічне тестування. Вимоги до кожного методу, його переваги та недоліки.

Стадії розвитку психіки. Поняття про розвиток. Філогенез і онтогенез. Подразливість. Поява психічної форми відбитку. Стадії та рівні психіки за О.М.Леонтьєвим і К.С.Фабрі. Свідомість як вищий ступінь розвитку психіки. Теорії походження людини та свідомості. Головні особливості трудової діяльності людини. Основні відмінності психіки людини, яка володіє свідомістю, від психіки тварин. Структура свідомості людини. Основні компоненти самосвідомості.

Принципи та структура психології. Основні принципи психології. Структура психіки людини (психічні процеси, стани, властивості особистості). Основні галузі психології, взаємозв'язок теоретичних та практичних завдань психології. Значення психологічних знань для народного господарства та охорони здоров'я людини. Міждисциплінарні зв'язки психологічної науки.

Особливості психічного відображення. Відображення у живій та неживій природі. Особливості психічного. Випереджуючий характер психічного відображення (Н.А.Бернштейн, П.К.Анохін). Спрямованість і розвиток особистості. Потреби (матеріальні, духовні, суспільні). Структура спрямованості (потяги, бажання, інтереси, нахили, ідеали, світогляд, переконання). “Я-концепція”. Самооцінка та рівень домагань. Розвиток особистості.

Співвідношення понять людина, особистість, індивідуальність. Багатозначність поняття особистості у психології. Умови формування особистості. Поняття про соціальну роль. Біологічне та соціальне в структурі особистості.

Поняття про темперамент та його структуру. Характерні особливості кожного типу темпераменту (протікання психічних процесів, особливості діяльності, спілкування, емоційної сфери та ін.) Своєрідність поєднання у кожному типі темпераменту сензитивності, реактивності, активності, емоціональної збудженості, темпу психічних реакцій, пластичності. Вчення про характер. Природне і набуте в характері. Походження терміну “характер”.

Структура характеру. Зміст характеру (ставлення до інших людей, ставлення до себе, ставлення до праці). Форма характеру (вольові властивості особистості, темперамент, звички та манери поведінки). Симптомокомплекси. Акцентуації характеру та проблема їх типології. Поняття про акцентуацію. Різниця між патологічним та нормальним характерами. Критерії Ганнушкіна-Кербікова. Класифікація акцентуацій за К.Юнгом, К.Леонгардом, А.Е.Лічко та ін. Проблема “нормального” характеру.

Поняття про здібності та їх природу. Задатки і здібності. Зв'язок здібностей зі знанням, вмінням та навичками. Здібність та особистість. Зв'язок здібностей з активністю, інтересами, нахилами, рисами характеру. Види і рівні здібностей. Загальні здібності та їхня структура. Спеціальні здібності. Здібності до спілкування з людьми та предметно-пізнавальні здібності. Рівні здібностей. Талант та геніальність. Обдарованість та її структура. Вимірювання здібностей. Розвиток і формування здібностей.

Поняття про відчуття. Будова і функції аналізаторів. Відчуття тварин і людини. Будова аналізатора (орган чуття, провідні шляхи, корковий відділ). Латентний період відчуттів. Класифікація відчуттів. Закономірності сприймання. Предметність сприймання. Фізіологічні основи сприймання. Роль міжаналізаторних зв'язків. Властивості та ілюзії сприймання. Вибірковість. Предмет і фон у сприйманні. Аперцепція: роль знань, інтересів, нахилів, емоційних станів, поглядів, переконань. Установка і сприймання.

Пам'ять та її закономірності. Пам'ять, її роль та місце серед психічних пізнавальних процесів. Теорії пам'яті. Асоціативна теорія. Прості асоціації (за суміжністю, схожістю, контрастом). Роль складних асоціацій. Фізичні теорії пам'яті. Нейрофізіологічні теорії. Біохімічні теорії. Теорії про двохетапний характер запам'ятовування. Індивідуальні особливості пам'яті. Типи пам'яті в залежності від ведучого аналізатора. Типи пам'яті в залежності від швидкості запам'ятовування та міцності збереження інформації. Об'єм, точність, мобілізаційна готовність, впевненість у вірному відтворенні. Вікові та професійні особливості пам'яті.

Мислення та його структура. Місце серед пізнавальних процесів. Мислення та мовлення. Дискурсивне мислення. Соціальна природа мислення. Операції мислення: аналіз, синтез, порівняння, узагальнення, абстрагування, конкретизація, класифікація, систематизація. Форми мислення: поняття, судження, висновок. Розв'язання розумових завдань. Детермінація мислення як процес. Три точки зору щодо уявного передбачення невідомого. Поняття про інтелект. Моделі інтелекту. Моделі Ч.Спірмена, Гілфорда, Терстоуна, Айзенка. Піаже, Равена. Дослідження А.Біне.

Поняття про мову і мовлення. Виникнення мови та мовлення. Мова як суспільно-історичний продукт. Мовлення як діяльність. Погляди вітчизняних психологів (С.Л.Рубінштейн, Л.С.Виготський, Л.Р.Лурія). Фізіологічні основи мовлення.

Поняття про уяву. Виникнення уяви у філогенезі. Уява та мислення. Різні точки зору щодо уяви. Гіпотези відносно механізмів уяви (випадкових знахідок, рекомбінації). Види та прийоми уяви. Види уяви. Ненавмисна та навмисна уява.

Відтворююча (репродуктивна) та творча уява. Прийоми творчої уяви (аглутинація, аналогія, акцентування, перебільшення та зменшення, типізація). Мрія. Індивідуальні відмінності в уяві.

Поняття про увагу Два підходи до уваги. Зовнішні вияви уваги. Рефлекторний характер уваги (І.М.Сеченов, І.П.Павлов). Орієнтовний рефлекс “що таке” і три групи рухів, в яких він виявляється. “Оптимальне вогнище” збудження (І.П.Павлов). Вчення про домінанту (А.А.Ухтомський). Властивості та закономірності уваги. Об’єм уваги; методи її вивчення, показники об’єму уваги, врахування в практиці. Розподіл; умови, необхідні для виконання двох і більше діяльностей, індивідуальні відмінності. Концентрація; методи вивчення, індивідуальні відмінності. Стійкість. Умови, що сприяють коливанням уваги. Врахування в практиці. Переключення. Завершене і незавершене. Залежність від характеру попередньої і подальшої діяльності. Зв’язок з типологічними особливостями особистості. Уважність як властивість особистості. Природа неуважності. Розвиток і виховання уваги. Управління увагою. Методи дослідження уваги.

Поняття про емоції. Відмінність понять емоції та почуття. Функції емоцій та почуттів (сигнальна, регулююча). Роль виразних рухів. Якості емоцій та почуттів (протилежність, двоїстість, невизначеність). Фізіологічні основи емоцій та почуттів. Принцип роботи “детектора неправди”. Емоційні стани Настрій. Чинники, які зумовлюють настрій. Афекти. Стадії афекту. Зовнішні прояви. Врахування афекту в юридичній практиці. Стрес. Праці Г.Сельє. Стрес-фактори. Зміни у організмі. Врахування у різних сферах людської діяльності. Фрустрація. Форми виявлення. Вимірювання та врахування реакцій людини у стані фрустрації.

Моральні почуття та їх особливості (соціальний характер, складність та багатогранність, дієвість). Інтелектуальні почуття, почуття гумору та іронії. Естетичні почуття, їх соціальний характер. Захоплення та пристрасті. Стенічні та астенічні почуття.

Загальне поняття про волю. Роль праці у формуванні вольових дій. Теорії волі. Довільні та мимовільні рухи та дії. Прості та складні вольові дії. Структура складної вольової дії (усвідомлення цілі, боротьба мотивів, прийняття рішення, виконання). Вольове зусилля (зовнішня та внутрішня перешкода), залежність від темпераменту та інших властивостей особистості. Вольові якості особистості. Вольові властивості особистості (наполегливість, рішучість, самостійність, дисциплінованість та ін.).

Історія психології

Вступ до історії психології. Основні історичні форми психологічного знання. Форми та функції уявлень про психіку в різні історичні епохи.

Психологія в межах релігії. Психологічні уявлення в християнстві. Особливості розуміння людини, душі, особистості в християнстві. Триєдина структура душі. "Страсті" як негативні форми душевного життя.

Психологічні уявлення в східних релігіях: буддизм, індуїзм, індійська йога (Патанджалі), даосизм та конфуціанство. Форми розуміння внутрішнього світу людини в східних релігіях. Уявлення про душу, її структуру, методи впливу на її діяльність. Психологія в античній та середньовічній філософії. Психологічні теорії античних матеріалістів (Геракліт, Анаксагор, Демокріт, Емпедокл, Гіппократ, Епікур). Особливості античної культури взагалі. Особливості психологічного знання в античну епоху. Розвиток уявлень про душу в давньогрецьких матеріалістів. Теорія темпераменту як спадщина давньогрецького матеріалізму в сучасній психології.

Психологічні теорії античних ідеалістів (Піфагор, Платон, Плотін). Вчення про душу в античному ідеалізмі. Аналіз проблем пізнання та шляхів вдосконалення душі. Психологічне вчення Аристотеля. Аналіз поняття "душа" у Аристотеля. Структура душі. Аналіз природи та закономірностей психічних процесів (відчуття, мислення тощо). Еволюція психологічних понять у середньовічній філософії та науці (Августин, Фома та ін.). Відношення до античної традиції.

Психологія у філософії Нового Часу. Загальнонаукові та психологічні ідеї Ф. Бекона. Ідеї Ф.Бекона по реформуванню науки в цілому та психології зокрема. Психологічне вчення Р.Декарта. Психофізичний дуалізм у Р.Декарта і його походження. Рішення психофізичної проблеми у Б.Спінози. Вчення про афекти. Психологічне вчення Г.Лейбніца. Вчення про монади Г.Лейбніца. "Малі перцепції" та "аперцепція". Психологічні ідеї німецьких та французьких філософів-ідеалістів (І.Кант, А.Шопенгауер, Г.В.Ф.Гегель, Ф.Ніцше, А.Бергсон).

Проблема джерел пізнання у І.Канта. Воля як головна рушійна сила в природі та психіці у А.Шопенгауера. Ідеї діалектики розвитку людини у Г.В.Ф.Гегеля. Два принципи внутрішнього світу людини у Ф.Ніцше. Творча сутність психіки у А.Бергсона. Психологічні ідеї французьких філософів-матеріалістів (Ж.-Ж.Руссо, Е.Кондільяк, Ж.Ламетрі та ін.).

Вчення про "сродність" Г.Сковороди. Вчення про серце як духовно-психічний центр людини П.Юркевича. Методологічні ідеї В.Соловйова. Ідея безпосередності ґрунту пізнання світу і волюнтаризм М.Лоського.

Психологія як самостійна наука. Передумови наукової психології в роботах фізіологів ХУІІІ-ХІХ століть (Й.Мюллер, Г.Гельмгольц і ін.). Постановка психологічної проблематики в роботах європейських фізіологів ХУІІІ-ХІХ століть (Й.Мюллер і ін.). Дослідження Г.Фехнера та Ф.Дондерса як перші спроби кількісного вимірювання психічних явищ.

Програма наукової психології В.Вундта. Обґрунтування включення психології до кола точних наук. Місце методу самоспостереження (інтроспекції) в психологічній системі В.Вундта. Апперцепція як головний принцип психіки. Волюнтаризм Вундта. "Психологічна причинність" та інтроспекція - фундамент психології як самостійної науки. Тлумачення Вундтом окремих психічних процесів (емоцій, уваги і т.ін.). "Психологія народів" як спроба реалізації вундтівського розуміння предмету психології.

Програма наукової психології Ф.Брентано. "Інтенціональна" психологія Ф.Брентано. Психіка як прояв відмінності живих істот від неживих речей.

Поняття "інтенція". Методи дослідження психіки за Brentano. Види психічних явищ. Доля ідей Brentano в психології ХХ ст. Програма наукової психології І.М.Сеченова. "Рефлекторна" теорія І.М.Сеченова. "Рефлекторне" тлумачення простих та складних психічних процесів. В.М.Бехтерев як родоначальник еклектичної петербурзької (ленінградської) школи психології.

Історія виникнення основних галузей прикладної психології. Передумови виникнення, зародження та коротка історія розвитку галузей прикладної психології: диференційна, медична, вікова, промислова, соціальна галузі психології.

Психологічна теорія біхевіоризму. Необіхевіоризм. Біхевіоризм як "радикальний" прагматизм. Е.Торндайк і Дж.Уотсон - основоположники двох ліній у біхевіоризмі: а) поведінка як система спроб та помилок; б) поведінка як сукупність реакцій на подразники. Провідний світоглядний принцип біхевіоризму. Внесок необіхевіористів (Е.Толмен, Б.Скіннер та ін.).

Психологічна теорія Фройдизму. Фройдизм як реалізація ідей "інтенціональної" психології Ф.Бrentano. Лібідо як рушійна сила поведінки. Внутрішня цензура та захисні механізми. Свідомість і підсвідомість, методи їх дослідження. Структура особистості. Розвиток особистості та Едіпов комплекс. Культурологічні ідеї З.Фрейда. Теорії послідовників Фройдизму. НеоФройдизм.

Аналітична психологія К.Г.Юнга. Індивідуальна психологія А.Адлера. Гуманістичний психоаналіз Е.Фромма. Его-психологія Е.Еріксона. НеоФройдизм К.Хорні. Структурний психоаналіз Ж.Лакана.

Гештальтпсихологія. Сенс поняття "гештальт". Історія розвитку гештальтських ідей. Внесок М.Вертгеймера, В.Келера, К.Коффки та К.Левіна до гештальтпсихології.

Психологічна теорія Ж.Піаже і традиції французької психології. Французька соціологічна школа психології. Психологія дії П.Жане. А.Валлон. Генетична психологія Ж.Піаже. Асиміляція та акомодация як механізми розвитку психіки. "Егоцентричне" мислення та децентрація.

Основні етапи розвитку радянської психології. Її найбільші досягнення та слабкі сторони. Короткий нарис розвитку психології в Україні. Суб'єктно-діяльнісна теорія С.Л.Рубінштейна та його школи. Принцип "в-середині-буття" суб'єкту як основний принцип концепції С.Л.Рубінштейна. Похідні принципи: 1) "зовнішні чинники діють через внутрішні умови"; 2) "єдність свідомості та діяльності". Реалізація суб'єктно-діялісного підходу в конкретних дослідженнях С.Л.Рубінштейна та його учнів. Культурно-історична психологія Л.С.Виготського. Причетність до культури як основа людської психології в культурно-історичній психології Л.С.Виготського. Відмова від безпосередності як принципу пізнання.

Теорія установки Д.М.Узнадзе. Установка Д.М.Узнадзе і "безпосередній досвід" В.Вундта. Критика постулату безпосередності. "Феномен Узнадзе" як демонстрація сутності установки. Використання поняття "установка" для аналізу різних психічних явищ. Установка: особливе явище чи різновид одного з відомих психічних явищ?

Психологічна теорія діяльності О.М.Леонтьєва. О.М.Леонтьєв як продовжувач ідей Л.С.Виготського. Дослідження Леонтьєвим походження психіки (проблема виникнення відчуттів у життєдіяльності). Структура свідомості за Леонтьєвим. Психологічна структура діяльності як спроба створити синтетичну психологічну теорію.

Психіка як орієнтовний компонент діяльності в концепції П.Я.Гальперіна. Форми орієнтовної основи діяльності і інші психологічні теорії. Ідея цілеспрямованого формування психічних процесів. О.Р.Лурія як творець нейропсихології - науки про співвідношення психічних процесів і процесів роботи мозку. Б.Г.Ананьєв - дослідник системи психічних процесів та проблем індивідуальності. Г.С.Костюк і гуманістичні традиції української психології. Сучасний стан української психологічної науки.

Гуманістична психологія (К.Роджерс, А.Маслоу, Г.Оллпорт і ін.). Гуманістична психологія: новий напрямок психології чи один з її розділів? Природний потенціал саморозвитку як одна з головних ідей гуманістичної психології. К.Роджерс і потенціал відновлення особистістю адекватної самооцінки та "контакту" із своєю природою. А.Маслоу потребові та "поза"-потребові рушійні сили поведінки особистості (самоактуалізація як вищий чинник поведінки людини). Г.Оллпорт: незводимість рис особистості до якихось первинних сил внутрішнього світу.

Когнітивна психологія як результат виникнення нової мови науки (мови, що відображає інформаційні технології). Методологічний аналіз базових понять когнітивної психології. Огляд "еклектичних" теорій психології: Е.Берн, Е.Еріксон, Ф.Перлз, трансперсональна психологія та ін. Сучасні тенденції розвитку психології.

Психологія особистості

Психологія особистості як галузь науки, що вивчає закономірності становлення і розвитку особистості як суб'єкта життєтворчості. Стисла характеристика різноманітних теоретичних підходів до розуміння особистості як системи взаємопов'язаних ідей і принципів, що мають на меті пояснення її природи. Основні положення, спрямовані на висвітлення природи особистості і рушійних сил її розвитку: структура, мотивація, розвиток особистості тощо. Сутність особистості з позиції різних теоретичних уявлень. Особистість як суб'єкт соціальних стосунків і свідомої діяльності, системна якість індивіда, що формується у спільній діяльності і спілкуванні (Л. С. Виготський, О. М. Леонтьєв, С. Л. Рубінштейн, А. В. Петровський та ін.). Особистість як ансамбль ірраціональних несвідомих потягів (З. Фрейд). Особистість як функція результату психосоціальних криз (Е. Еріксон). Особистість як певний набір поведінкових реакцій (Б. Скіннер).

Проблема дослідження особистості. Класифікація методів дослідження особистості. Емпіричні методи дослідження особистості. Методи для дослідження окремих якостей особистості. Прийоми типологізації у вивченні особистості.

Біологічна природа особистості. Духовна природа особистості. Соціальна природа особистості. Взаємозв'язок біологічного і соціального в структурі особистості. Структурні концепції особистості. Структура особистості у психології (Л. С. Виготський, Г. С. Костюк, С. Л. Рубінштейн, К. К. Платонов та ін.).

Психологічна сутність самосвідомості. Взаємозв'язок свідомості і самосвідомості особистості. Генезис самосвідомості. Структура самосвідомості: когнітивний, емоційно-оцінний і вольовий компоненти. Модель структури самосвідомості: самість і Я (К. Юнг).

Особистість і характер. Структура характеру. Акцентуації характеру. Вчинок як одиниця аналізу характеру особистості. Умови формування характеру. Залежність характеру від темпераментальних особливостей особистості. Вчинок як одиниця аналізу характеру особистості. Риси характеру. Залежність соціального інтелекту від рис характеру особистості. Соціальні типи характеру. (Е. Фромм).

Здібності особистості. Природа людських здібностей. Індивідуальні відмінності Задатки і здібності. Рівні розвитку здібностей. Обдарованість. Талант. Геніальність. Творчі здібності особистості та їх розвиток.

Джерела активності особистості в різних психологічних теоріях. Інстинкти як рушійна сила поведінки (З. Фройд). Потреби як джерело активності людини: потреби в досягненні досконалості (А. Адлер), цілісності і єдності (К. Юнг), уникнення ізоляції від оточуючих, встановлення зв'язків (Е. Фромм), потреби в самоактуалізації (А. Маслоу) тощо. Класифікація потреб.

Умови розвитку ціннісно-мотиваційної сфери особистості. Дефіцитарна мотивація і мотивація зростання (А. Маслоу). Розвиток мотивації в діяльності особистості. "Зсув" мотиву на мету (О. М. Леонтьєв). Теорія мотивації досягнення успіху і уникнення поразки в різних видах діяльності (Дж. Аткинсон, Д. Макклеланд). Теорія каузальної атрибуції: пояснення особистістю мотивів своєї поведінки і поведінки інших людей (Ф. Хайдер, Дж. Келлі). Самоактуалізація особистості. Концепція особистісної причинності (Р. де Чармс).

Процес становлення і розвитку особистості в онтогенезі. Періодизація психічного розвитку особистості. Концепція стадіального розвитку психіки (Ж. Піаже). Концепція періодизації психічного розвитку особистості (Д. Ельконін). Стадії психосоціального розвитку особистості (З. Фройд, Е. Еріксон). Зріла особистість та її характеристика (Г.Олпорт).

Рівні розвитку особистості: доособистісний, егоїстичний, групоцентричний, гуманістичний, духовний (Б. Братусь). Критерії психічно зрілої особистості: зріла і відповідальна людина в соціально-сексуальних стосунках (З. Фройд); соціально-корисний тип (А. Адлер); інтегрована, гармонійна і цілісна особистість (К. Юнг); егоїдентична особистість (Е. Еріксон); самоактуалізована особистість (А. Маслоу); особистість, що повноцінно функціонує (К. Роджерс); самореалізація особистості. Проблема особистісного вибору (Е. Фромм). Особистісний смисл (О. М. Леонтьєв, В. Франкл та ін.).

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Андрушко Я.С. Психокорекція: навч.-метод. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 212 с.
2. Варій М. Й. Загальна психологія: [підр.для студ. вищ. навч. закл.] / Варій М.Й. – [3-тє вид.]. – К.: Центр учбової літ-ри, 2009. – 1007 с.
3. Гриньова Н.В. Історія психології: курс лекцій: навчальний посібник. Умань: Візаві, 2012. — 209 с.
4. Дуткевич Т.В., Савицька О.В. Практична психологія: Вступ у спеціальність. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 256 с.
5. Євдокімова О. О. Історія психології : навч. посіб. / О. О. Євдокімова. - Вид. 2-ге, допов. – Харків : Константа, 2020. – 320 с.
6. Загальна психологія. Навч. посіб. / [Сергєєнкова О.П., Столярчук О.А., Коханова О.П., Пасєка О.В.]. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 296 с.
7. Загальна психологія: [підручник для студ. вищ. навч. закладів] / [О. В. Скрипченко, Л.В. Долинська, З.В. Огороднійчук ін.]; Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. - К. : Каравела, 2011. - 464 с.
8. Історія психології ХХ століття : навч. посіб. для студентів ВНЗ / В. А. Романець, І. П. Маноха ; [вступ. ст. В. О. Татенка, Т. М. Титаренко]. - Вид. 3-є. - Київ : Либідь, 2017. – 1056 с.
9. Історія психології: від античності до початку ХХ століття : навч. посібник / Авт-уклад. О. П. Коханова, 2016. – НВП «Інтерсервіс». – 235 с.
10. Копець Л.В. Психологія особистості: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / Копець Л.В. – К.: Вид дім. «Києво-Могилянська академія», 2007. – 460 с.
11. Корольчук М.С., Криворучко П.П. Історія психології: Навч. посібник: К.:Ельга, Ніка-Центр, 2010. – 248 с.
12. Кравченко В.М., Садовниченко Ю.О., Тимчук Н.Ф., Філіпцова О.В., Павиченко О.В. Біологія з основами генетики: навчальний посібник для студентів ВНЗ. – Х.: Видавництво НФаУ „Золоті сторінки”, 2006. – 192с.
13. Короход Я.Д. Історія психології: практикум (для студентів закладів вищої освіти) / Я.Д.Короход. – Одеса: Національний університет «Одеська юридична академія»; Фенікс, 2021. – с.73.
14. Курова А.В. Крюкова М.А. Загальна психологія: навчально-методичний посібник (для студентів факультету психології, політології та соціології НУ «ОЮА» - Вступ до спеціальності) // А.В. Курова, М.А. Крюкова – Одеса: Фенікс, 2019. – 50 с.
15. Кузів О.Є. Основи біології та генетики людини. Курс лекцій. – Тернопіль: вид-во ТНТУ ім. І. Пулюя, 2016. – 92 с.
16. Кузікова С.Б. Основи психокорекції: навчальний посібник. Київ: Вид-во «Академвидав», 2012. 320 с.

17.Максименко С. Д. Загальна психологія : навч. посібник. - Київ : Центр учбов. літ., 2018. - 272 с.

18.Мельничук О.Б. Основи психоконсультування та психокорекції : Навчальний посібник для студентів подвійних спеціальностей із спеціальністю «Практична психологія» та спеціалізацією «Соціально-психологічна реабілітація». Київ : Каравела, 2015. 390 с.

19.Москалець В. П. Психологія особистості : навч. посіб.. - Київ : Центр учбов. літ., 2018. - 262 с.

20.Основи психологічної допомоги: теорія та практика психоконсультування : навч. посібник / В. Г. Панок, Я. В. Чаплак, Я. Ф. Андрєєва / за заг. ред. В.Г. Панка, І.М. Зварича. – Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2019. – 384 с.

21.Савчин М. В. Загальна психологія : навч. посібник. / М. В. Савчин - К.: Академвидав, 2011. - 465 с.

Допоміжна

1. Васьківська С.В. Основи психологічного консультування: навчальний посібник / С.В. Васьківська. – К.: Четверта хвиля, 2004. – 256 с.

2. Велитченко Л.К. Вступ до загальної психології : програм. довідник / Одеса: Вид. В. В. Букаєв, 2012. – 406 с.

3. Гуменюк О.Є. Психологія Я-концепції : навч. посіб. / О. Є. Гуменюк. – Тернопіль : Економічна думка, 2004. – 310 с.

4. Дрозденко К.С. Загальна психологія в таблицях і схемах: Навч. посібник. - К.: ВД «Професіонал», 2004. - 304 с.

5. Жуков С. М., Жукова Т. В. Історія психології. – К.: Кондор, 2009. – 232 с.

6. Іванова О.В. Психологія: вступ до спеціальності : навч. посібник. - Київ : Центр учбов. літ., 2018. - 184 с.

7. Ільїна М.Л. Загальна психологія: теорія та практикум : навч. посібник / Суми: Унів. кн., 2011. – 352 с

8. Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції : Навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2020. 304 с.

9. Кокун О.М. Психологія професійного становлення сучасного фахівця: Монографія. – К.: ДП "Інформ.-аналіт. агенство", 2012. – 200 с.

10. Колтунович Т.А. Етичний кодекс психолога : навч.-метод. посіб. / Т. А. Колтунович; Чернів. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича. - Чернівці : Рута, 2007. - 232 с.

11. Лісовенко А. Ф. Індивідуально-психологічні особливості переживання почуття заздрощів [Текст]: дис... канд. психол. наук: 19.00.01 - загальна психологія, історія психології / А. Ф. Лісовенко, Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського», Одеса, 2018. 258 с.

12. Лефтеров В.О., Форманюк Ю.В., Третьякова Т.М. Теорія і практика психологічного тренінгу: методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів. Одеса: Фенікс, 2021. – 44с. (<https://hdl.handle.net/11300/14411>)

13. Мазяр, О. В. Сікорський в історії психології та історія психології про Сікорського / Мазяр О. В. // Практ. психологія та соц. робота: наук.-практ. та освітньо-метод. журн. – 2014. – № 2. – С. 75-79.

14. Максименко С.Д. «Одиниці аналізу» розвитку особистості: методологія питання /С.Д.Максименко //Наука і освіта. – 2004. - №6-7. – С. 162-166.

15. Максименко С.Д., Прокоф'єва О.О., Царькова О.В., Кочкурова О.В. Практикум із групової психокорекції : підручник. Мелітополь : Видавничополіграфічний центр «Люкс», 2015. 414 с.

16. Марциновская Т. Д. История психологии : Учебник для студ. высш. учеб. заведений / Т. Д. Марцинковская. – [9-изд., стер.]. – М. : Изд. центр Академия, 2009. – 544 с.

17. Методичний посібник для фахівців, які впроваджують корекційні програми для осіб, які вчинили насильство в сім'ї. Укладачі: Мустафасєв Г.М., Довгаль І.І. Київ, 2011. 192 с.

18. Миронова С.П. Методика корекційної роботи при порушеннях пізнавальної діяльності : підручник. Кам'янець- Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2014. 260 с.

19. Мірошник З.М. Рольова структура особистості практичного психолога в контексті сучасних психологічних теорій особистості/ З.М. Мірошник//Вісник ОНУ.- 2013. – Т.18. – Вип.4 (30). – С.209-214.

20. М'ясоїд П.А. Загальна психологія: Навч. посіб. – 2-ге вид., допов. / М'ясоїд П.А. – К.: Вища шк., 2001. – 487 с.

21. Основи загальної психології: Навчальний посібник: У 2-х т. / Укл.: Полозенко О.В., Омельченко Л.М., Яшник С.В., Свистун В.І., Стахневич В.І., Мартинюк І.А., Жуковська Л.М. - К.: НУБіП, 2009. - Т. 1.-322 с.

22. Олександров Ю.М. Життєві ситуації у контексті саморегуляції та благополуччя особистості /Ю.М. Олександров //Актуальні проблеми практичної психології. Ч.ІІ. – Херсон, 2009. – С. 142-150.

23. Павелків Р. В. Загальна психологія: підручник / Павелків Р.В. - К.: Кондор, 2012. – 576с.

24. Партико Т.Б. Психологія : підручник. Київ: Ін Юре, 2014. – 665 с.

25. Пашукова Т.І., Допіра А.І., Дьяконов Г.В. Практикум із загальної психології / За ред. Т.І. Пашукової. - К.: Знання, КОО, 2006. – 203 с.

26. Психологія: Навч. посіб. / О.В. Винославська, О.А. Брусенко. - К.:ІНКОС, 2005. - 352 с.

27. Поліщук С.А. Психологічні практики в системі підготовки практичних психологів : навч.-метод. посібник / С. А. Поліщук. Суми: Унів. кн., 2012. – 135 с.

28. Приходько Ю.О. Практична психологія: Введення у професію : навч. посібник / Ю.О. Приходько. - 2-ге вид. К.: Каравела, 2010. – 233 с.

29. Психологія: підручник // за заг. ред. Т. Б. Партико Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. - Київ: Ін Юре, 2014. - 665 с.

30. Роменець В.А. Суб'єкт психічної активності як предмет історичної психології / В.А. Роменець // Психологія суб'єктної активності особистості. – Київ: Інститут психології АПН України, 1993. – 568 с.

31. Соціальна психологія: навч. посібник: рекомендовано МОН України / Л. Е. Орбан-Лембрик(Альма-матер). Київ: Академвидав, 2005 – 448с.
32. Столяренко О. Б. Психологія особистості : навч. посібник. / О.Б. Столяренко - Київ : Центр учбов. літ., 2018. - 280 с.
33. Теоретичні напрями соціальної психології. Підручник. / Слюсаревський М., Хазратова Н.// – Л: Львівська політехніка, - 2020. – 104 с.
34. Титаренко Т.М. Сучасна психологія особистості : навч. посібник. 2-е вид. / Т.М. Титаренко - К. : Каравела, 2013. - 372 с.
35. .Філоненко М.М. Психологія спілкування: навчальний посібник / К. : Центр учбової літератури, 2008.- 224 с.
36. Фурман А.А. Ціннісно-орієнтаційні чинники особистісного розвитку майбутніх психологів: Автореф. дис. ... канд. психол. наук: 19.00.07"Педагогічна та вікова психологія"/А.А.Фурман – Одеса, 2009. – 22 с.
37. Цибух Л.Н., Чебікин А.Я. Диагностика и коррекция мышления у развивающейся личности / Л.Н. Цибух, А.Я. Чебыкин. — О. : ЮНЦ АПН Украины, 2002. 172 с.
38. Engle, R. W., Cantor, J., & Carullo, J. J. (2001). Individual differences in working memory and comprehension: A test of four hypotheses. *Journal of Experimental Psychology: Learning, Memory, and Cognition*, 192 p.
39. G.Neil Martin. (2018). *Psychology.Introduction*: Pearson. 420 p.
40. Wampold B. *The Basics of Psychotherapy: An Introduction to Theory and Practice*. 2010. 148 p.
41. Yalom, I.D. & Molyn, L. *Theory and Practice of GroupPsychotherapy*: 5th Revised Ed. New York: Basic Books. 2005.
- 34.Фройд З. Психология бессознательного: Сб. Произведений / Сост., науч. ред. М. Г. Ярошевский. – М.: Просвещение, 1989.

Інформаційні ресурси в інтернеті

1. Дніпропетровська центральна міська бібліотека. М.Дніпропетровськ, вул. Леніна, 23 (www.library.dp.ua)
2. Електронна бібліотека Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського (www.nbuv.gov.ua);
3. Загальна психологія - Максименко С.Д. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://studentbooks.com.ua/content/view/1264/1/> – Назва з екрану.
4. Інтернет-ресурси з психології та педагогіки [Електронний ресурс] - Режим доступу : <https://studfile.net/preview/3907234/page:38/>
5. Корисні ресурси для практичних психологів та соціальних педагогів [Електронний ресурс] - Режим доступу : <http://cprppd.osv.org.ua/korisni-resursi-dlya-praktichnih-psihologiv-ta-socialnih-pedagogiv-09-02-27-17-08-2021/>
6. Махній М. М. Історія психології: навчальний посібник /М.М. Махній. - Київ: Видавничий Дім “Слово”, 2016. - 472 с. [Електронний ресурс] – Режим

доступу: <https://makhnii-history.blogspot.com/2016/02/blog-post.html>

7. «Психея» [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.psycheya.ru> – Назва з екрану.

8. Психологическая библиотека Киевского Фонда содействия развитию психической культуры PSYLIB = Самопознание и саморазвитие [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://psylib.kiev.ua/> – Назва з екрану.

9. Список електронних видань Інституту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://library.zu.edu.ua/list_of_links.html

10. Український біологічний сайт (Портал PSYLIB) Режим доступу: – <http://www.biology.org.ua/index.php?subj=main&lang=ukr&chapter=lib>

11. Psinovo.ru - сайт допомоги психологам, педагогам, студентам і родителям (Психогенетика) Режим доступу: http://psinovo.ru/referati_po_psichologii_i_pedagogike/psichogenetika.html

12. Посилання на праці науково-педагогічних працівників кафедри психології НУ «ОЮА»: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/186>

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Фаховий іспит складається з 25 тестових завдань закритого типу. Завдання має основу та чотири варіанти відповіді, з яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо учасник/ця тестування вибрав/ла, позначив/ла відповідь, а також підтвердив/ла свій вибір.

Схема нарахування балів: 0 або 1 бал

1 бал, якщо вказано правильну відповідь;

0 балів, якщо вказано неправильну відповідь, вказано декілька відповідей або відповідь на завдання не надано.

Максимальна кількість балів за виконання тестових завдань – 25, мінімальна – 0.

Результат фахового іспиту переводиться в шкалу 100–200 балів.

Мінімальна сума балів, з якою вступник допускається до участі у конкурсі складає 100 балів.

У разі не набрання мінімальної кількості балів ухвалюється рішення про негативну оцінку («незадовільно»).

Таблиця переведення балів з фахового іспиту до шкали 100–200 балів

Тестовий бал	Бал за шкалою 100–200
1 2 3 4	0
5	100
6	105
7	110

8	115
9	120
10	125
11	130
12	135
13	140
14	145
15	150
16	155
17	160
18	165
19	170
20	175
21	180
22	185
23	190
24	195
25	200

Голова комісії

Олена ЦІЛЬМАК